

Zsákfalvi Riporter

Igyekezz, a Vár völgy zár!

Annak ellenére, hogy emberemlékezet óta közös legelőként használták, a Vár völgy nyugati lankáinak jelentős része a kilencvenes években magántulajdonba került. Bár Natura 2000 természetvédelmi terület, besorolásának megfelelően legelőként használható. Tulajdonosa pedig, a hatóság által felügyelt – de szakértőnk szerint nem hibátlanul elvégzett – cserjeirtást követően éppen erre szeretné használni. Érthető módon a falubeli lakosság jelentős része fájó veszteségként éli meg a lekerítést.

Aktív civilek faluszerte

Beszámoló a 2097 Csoport Egyesület lezárult, folyamatban lévő és tervezett tavaszi projektjeiről – 8. old.

Séta a Jági-tó körül

Pilisszentiván határában változatos tájélményeket kínáló tanösvényen tölthetünk el két laza órát – 14. old.

Ebéd helyett szőlőhegyet

Interjú Fiál Ferencsel, falunk egyik új díszpolgárával, aki visszahozta a szőlőfűrtöket a hegyoldalba – 6. old.

Szelávi! fesztivál

Interjú a júniusra tervezett esemény helybéli szervezőivel az ötletről, a programokról és a megvalósításról – 9. old.

Egy éves az Ifi Klub

Az alakulás elmúlt egy évéről és a fiatalok elképzeléseiről a helyi és a programokkal kapcsolatban – 10. old.

Kertészet a kertek alatt

Portré Fekete Éva helybéli kertészlől és a virágok társaságában eltöltött eddigi 35 évről – 12. old.

Írta:
Erdélyi Ferenc
ujzag@2097.hu

Hogyan tovább Vársvölgy?

A tegnapi napon időutazást játszottam a fentrol.hu honlap segítségével, ahová az adott területet ábrázoló légi felvételeket töltötték fel. A falu melletti területen bók-lásza láttam, hogy már 1968-ban is megvoltak a mezőt átszelő utak, még egészen kicsi volt a murva-

tetőárkokat húztak a domboldalba, de ez a munka nem folytatódott, és 1992-ben már megindult a völgy alsó részein a bozótosodás. Ahogy egy korábbi cikkben írtam, a szűrés bokrok térnyerése az erdősödés hosszú folyamatának első állomása volt, ami még visszafordítható. Az évek során, a legeltetés befejezé-

alatt van, ezért a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (DINPI) nem engedélyezett semmilyen építkezést ezen a tájon, és a legeltetésnek is szigorú feltételeket szabott. A bozótosodás megfékezésére András engedélyt kért a Nemzeti Parktól cserjeirtásra, amit meg is kapott, azzal a feltétellel, hogy

terület indokolta a gépi munkát. A ligetes felső részen kezdték meg a munkát. Azokon a helyeken, ahol korábban előkészítették a talajt ültetésre, a gép legyalulta a bakhákat, felszakítva a növényzetet. Én azt a leánykökörcsin foltot sajnálom a leginkább, amely olyan szépen gyarapodott az elmúlt néhány évben és most csak hírmondó maradt a gép után, de a ligetes domboldalon a tavaszi hérics tövek is jelentős mértékben sérültek.

Az első napok dúlása után a Nemzeti Park munkatársai napon-ta kijártak a munkát ellenőrizni, és András készséggel eleget tett a kéréseiknek, így a későbbiekben a bozotos terület közepétől kifelé kezdtek el haladni, hogy a bokrok szélén ne sérüljön a gyeper. A cserjeirtás végén András örült a megújult

Leánykökörcsin (fotó: Erdélyi Ferenc)

bánya, felette még friss csemeték voltak a feketefenyők. A magasból is látszik, hogy a murvabánya alatt a sziklakibújtásokkal tarkított gyeper helyenként felszakadt a legeltetés miatt. Az 1988-ban készült felvételeken látszik, hogy a murvabánya alatti területet is előkészítették ültetésre, a facsemeték számára ül-

” Megszoktuk, hogy a faluban, vagy a falu közvetlen környékén kerítésekbe ütközünk, és lehatárolt a mozgás lehetősége, de ilyen távol a településtől eddig nem volt előttünk akadály

sével magához tért a felső, gyes terület, júniusokként hullámzó árvalányhaj fogadta az ide látogatót, a bokrok közötti ligetesben tavasszal különleges virágok nyíltak. A poros nyugalom lengte be a tájat.

A murvabánya környéke és a völgy Fehér-hegyi oldala nem a turisták célpontja. A jelzett utak elkerülnek, a népszerű látványosságok – ahova a járvány óta naponta több százan elmennek, mint a Teve-szikla és a vármáslát –, a völgy másik oldalán vannak. Az elvadult bozotos jötekonan takarta a tömeget, ide bármikor vissza lehetett vonulni, ha egyedül kívánt az ember lenni. Az a néhány eltévedt ember nem zavart senkit sem. A bozót intenzív terjedése persze zavaró volt, ötleteltünk is rajta, mit lehetne tenni, de pontosan tudtuk, hogy magántulajdonban van, így az időben bíztunk.

Solti András legelőnek vásárolta meg ezt a területet, 19 hektárt sok-sok évvel korábban. Mivel a föld egésze Natura 2000-es védettség

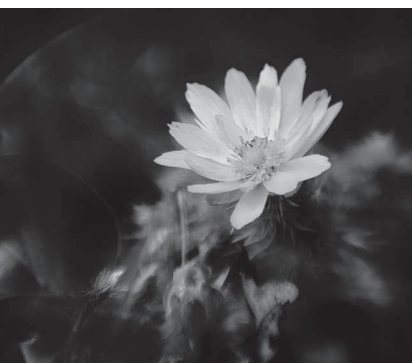
csak a vegetációs időszakon kívül végezheti a munkát. Idén február elején jelezte a DINPI részére a munkák megkezdését, de a felázott talajon akkor nem, csak február végén kezdhették el a munkát.

Magyarországon a dolomit sziklagyeper a Dunántúli-középhegység meredekebb domboldalainak jellemző növénytakarsága, amiben jégkorszakból itt maradt ún. relikturnövények is megtalálhatók és fokozott védelemben részesülnek. A sziklagyepek jellemzően sekély talajjal bírnak, taposásra érzékenyek, ezért meglepő volt számomra, hogy a cserjeirtásra nagygéppel történő munkát engedélyeztek a felső, vékony talajú gyes területen is. A munkagép a sorompót megkerülve érkezett a területre a mezsgyét jelző bokor-soron keresztül. András utólagos közlése szerint mintegy 6 hektárnyi bozótost szedtek ki, és ez a nagy

fotó: Erdélyi Ferenc

tájnak, a Nemzeti Park emberei úgy értékelték az eredményt, hogy a bozotos megszüntével annyi új élőhely keletkezett, ami ellensúlyozza a természeti károkat. Ahogy sok mindenben, úgy bennem is több kérdés felmerült a terület további

Tavaszi hérics (fotó: Erdélyi Ferenc)

sorsával kapcsolatban, és bár Andrásnak rengeteg dolga volt a terület kezelésével, de nyitott és egyenes hozzáállással, időt szakított ránk egy megbeszélésre. Andrással a cserjeirtás végén találkoztunk a helyszínen, összegyűjtött kérdéseinket a Zsákfalvi TV kamerái előtt tehettem fel neki, és ő készséggel igyekezett rájuk válaszolni. Az a tény, hogy a nyers felszíneken, ahol nem kell konkurenciával számolni, könnyen megtelepednek az invazív özönnövények, közismert. A környékbeli friss vaddisznótúrásokban az aranyvessző a leggyorsabban megjelenő növény, és a majorsági területeken is szépen virágzott a parlagfű. Csak amíg a parlagfűvet a záródó gyepterjesen kiszorította, addig más agresszív gyomok, mint a selyemkóró és az aranyvessző rizómával terjednek, ami, ha megtelepszik, utána nagyon nehéz lesz kiirtani, ráadásul a lovak sem legelik. András azt tervezi, hogy a friss kaszálékot teríti szét a feltúrt területen, hogy a gyepről származó magok népesítsék be a területet. Ez viszont csak nyárutón következhet

engedélyt, de amíg azt megkapja, a tobozok összeszedésével igyekszik a fenyők korlátlan elszaporodását megakadályozni. A Nemzeti Park megadta Andrásnak az engedélyt legeltetésre. A terület védelme érdekében fél ló per hektárban állá-

Képkocka a ZsákfalviTV Youtube-on megtalálható, „Igyekezz, a Vár völgy zár!” c. epizódjából

pították meg az állatsűrűséget, ami azt jelenti, hogy mindössze 10 állat lehet a teljes területen. Komolyan félttem, hogy embermagasságú vadhalóval keríti körbe a földjét, de szerencsére csak villanypásztor lesz kitéve, ami azért elviselhetőbb

né, hogy a területen átmenő úton átjárhassunk.

Hogy milyen nagy is 19 hektár föld, az akkor derült ki számunkra is, amikor András kitűzte a kerítésoszlopokat. Amit nagyon sajnálók, hogy a területen belül van a

gelt területre. A lovak védelméről két szárnyék gondoskodik majd, és ezen a helyen fogja kialakítani az itatókat is. A lovaknak 5 m³-es lajtoskocsival tervezi a vizet vinni a murvabányába vezető úton. Ez nem kis súly, ami a rendszeres használat mellett jelentősen terheli a földutakat, valamint az út melletti növényzetet, ezért rákérdeztem az önkormányzatnál is, hogy hol lehet el majd a lajtoskocsi. Antonovits Bence képviselő arról tájékoztattott, hogy Solti András megkereste az önkormányzatot, hogy az önkormányzati tulajdonú úton karbantartást végezze. Mivel eközben az önkormányzat éppen most tárgyalja a Nemzeti Parkkal a kifelé menő utakra elhelyezendő sorompók helyét, ezért célszerű lenne Andrással erről is tárgyalni, mert a lajtoskocsi mellett neki is ki kell jutnia az állatokhoz, naponta.

Solti András döntése, a vár völgyi birtokának a lekerítésével komoly változást hoz a völgy életében. Az emberek kizárása tényleg segíthet védett növényeknek elszaporodni, mert ezentúl nem szedik és nem

Mi is a baj a feketefenyővel?

A feketefenyő Dél-Európában és Kis-Ázsiában honos fafaj. Az akáchoz hasonlóan elsősorban a talaj védelme érdekében telepítették be. Az 1950-es, 70-es években a fatermesztés, mint cél is előtérbe került és így ma az erdőállomány 4,2%-a feketefenyő. A feketefenyő fája azonban magas gyantatartalma és a nehezen feltisztuló törzs ággöcsös szerkezete miatt jóval kevésbé értékes faanyag, mint a luc- vagy az erdeifenyő, emiatt az erdészetek elvesztették az érdeklődésüket a feketefenyő irányába. A Pili-si Parkerdő Zrt. teljesen kivette a művelésből a feketefenyővel borított területeket, mert gazdaságtalannak tartja, a monokultúrában növekedő erdőkben a fákat betegség pusztítja. A fenyvesítés további hátránya, hogy nehezen kezelhető ökológiai problémákat

okoz. Nálunk jellemzően 1 m-es sorközök mellett méterenként ültették, ezért a feketefenyő erdő alá csak a fény 7-9%-a ér le. Az eredeti dolomitkopár gyepeket alkotó fajok, amire ráültették a feketefenyőt kifejezetten fényigényesek, amelyek a fenyvesek alatt azonnal kipusztultak és ezt követte a sziklagyepekre jellemző állatvilág eltűnése. A dolomit alapkőzetben kifejlődött természetesen változatos és igen fajgazdag, gyakran benmszülőtt és a jégkorszakból itt maradt (reliktum) fajok őrzője, így ennek visszaállítása természetvédelmi szempontból fontosabb feladat, mint a monokultúrában ültetett feketefenyő megőrzése. A toboz összeszedése a legegyszerűbb módja az újulat megelőzésének. A tömbbe összeültetett fenyvesben a gyérítéssel lehet a facserét gyorsítani, a feketefenyő közé elsősorban a természetes erdőalkotó virágoskőrisek telepednek meg.

be, addig az esők után lefolyó vizek szabdalhatják tovább a talajt. Ugyancsak problémának látom, hogy a cserjeirtás után a feketefenyők szinte egyedül maradtak fasszerűként a területen. András megkérte a fenyők kivágására is az

látvány. A kerítés nem pusztán az állatok elkészítését akadályozza, András nem szeretné, ha idegenek mászkálnának a területén. Félti a lovait és irtózik attól a sok embertől, akik mostanában előzönlök a falut. Ezért jelenleg azt sem szeret-

Képkocka a ZsákfalviTV Youtube-on megtalálható, „Igyekezz, a Vár völgy zár!” c. epizódjából

keny, védendő foltokkal elzárja a lovak elől.

Megkérdeztem a Nemzeti Park területileg felelős embereit is, hogy nekik mi a tapasztalatuk a dolomit sziklagyepek és lovak kapcsolatáról, de lapzártáig nem érkezett meg a válasz. András elmondása szerint helyenként úgy alakította a kerítést, hogy mellette még – az egyébként az ő területére eső úton – el lehessen menni, mert megérti, hogy más is szereti ezt a tájat. A területén egyébként négy kisebb egységet alakít ki, amelyen váltva lesznek a lovak – bízva abban, hogy regenerálódnak a gyepek, mire visszakerülnek egy már lele-

tiporják őket. Mindenképpen pozitív hatása lesz a bozót ritkításának, de a lovak önmagukban is átalakítják majd a tájat azzal, hogy erősen válogatnak a növények közt, valamint, ha kitaposásuk a vékony talajt, azzal növelik az erózió lehetőségét. Azt már megszoktuk, hogy a faluban, vagy a falu közvetlen környékén kerítésekbe ütközünk, és lehatárolt a mozgás lehetősége, de ilyen távol a településtől eddig nem volt előttünk akadály. Én nagyon remélem, hogy hosszú távon a természetbe járók és András közt kialakul az a fajta kölcsönös megértés, ami ahhoz szükséges, hogy a területen átfutó régi utat újra használhassuk.

Végre sorompó védi majd a természetet

A Teve-sziklánál vagy még beljebb járva gyakran találkozhatunk olyan eltévedt turistákkal, akik gépkocsival közelítik meg a céljukat. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa, Barczánfalvi Péter és falunk alpolgármestere, Komlós Tibor bejárta a falu kivezető útjait és kijelölték a sorompók helyeit. Ezen akadályok nem titkolt célja, hogy a Várvolgy irányába a tovább-

biakban véletlenül se induljanak el gépjárművel. Ahogyan a térképen is látható, sorompó a Határ úton a szántóföld legelő felőli sarkára, illetve a levendulás bejáratával szembe kerül sorompó, úgy, hogy egyik faser irányába se lehessen elmenni gépkocsival. A sorompókat és a környezetüket úgy alakítják majd ki, hogy kerékpárral és babakocsival el lehessen menni.

Azé a világ, aki bekeríti

Vélemény

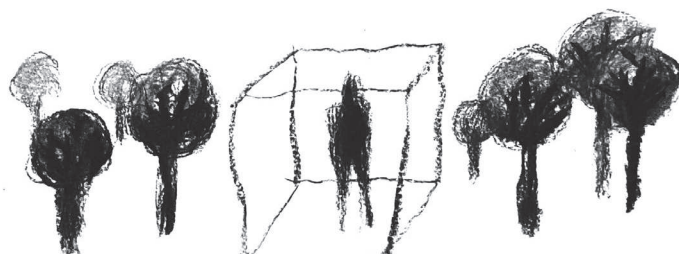
Egy ismerősömék egy zsákfalu legszélére, közvetlenül a természet szomszédságába építettek házat, csodás környezetbe. Évekig úgy tűnt, az ottani völgy irányában egyedül a természet a szomszédjuk. Aztán egy napon, a ház melletti csatlakozó földmunkagépek jelentek meg, hosszasan tépték, nyúzták a bozótost, mire előkerült egy új telek. Akkor már látszott, hogy ez az új telek még közelebb van a természethez. Néhány hónap múlva építkezés indult rajta, és ismerősömék a völgy helyett hamarosan már csak új szomszédjuk házának falát csodálhatták reggelente. Tudták, hogy eladó a telek, talán még forrásuk is lett volna rá, de nem szánták el magukat. Tőlük nem messze – sem időben, sem térben – szinte ugyanez játszódott le. Egy egész lakónegyed kapujának hangulatát írta át egy azóta is befejezetlen monstrum, amely egy Y-elágazásban található fenyőfás, gyümölcsös hobbitelekre épült, amely akár csodás kis park is lehetett volna, ha akár az önkormányzat, akár a vásárlás gondolatát fontolgató szomszédok időben léptek volna. De nem léptek. Így nézhetik a szinte koppra beépített telek szélét adó négy méteres zsalukó falat.

Hogy miért jutott mindez eszembe most, a Várvolgy jelentős hányadának lekerítése okán? Mert aki most lekeríti, aki – úgy érezzük – ellop tőlünk, természetbarátoktól egy területet, éppen azért vásárolta meg, hogy megóvja, hogy saját hatáskörben lakóparkmentesítse. Valaki, aki

nem késlekedett, aki rászánta magát a lépésre. Talán jól hiszem, hogy az olvasók között is sokan gondolják úgy, lehetne kevesebb a kiránduló a falu környékén. Mást is zavar a hétvégi autóáradat, az eldobált maszkok, az ösvényeken tapasztalható csúcsforgalom. Azt mégis nehéz elfogadnunk, hogy a várvolgyi tulaj szintén így érzi, csak épp megoldásában nem tud alkalmazni sem hétvégi, sem falubeli szűrőt.

”

A tervezett – vagy már véghez is vitt – szabályszerűsége árázzák be oly módon, hogy területükre (jobb esetben csak gondolatban) családházakat építenek prэшázaknak álcázva

Ruskó Sándor illusztrációja

Tömöri Balázs polgármester március 19-i videójegyzetében arról számolt be, hogy az Önkormányzat, élve elővásárlási jogával, kvázi köztulajdonná tesz egy, a szőlőhegy mellett húzódó védősávot. Ugyanezt teszi egy jelentős méretű területtel a völgybe vezető út nyugati (faser mö-

götti) oldalán. Szerintem ez jó irány. És a magam részéről erre biztatnék minden olyan lakost, akinek lehetősége van rá, és egy ideje már szemez a szomszédja eladó telkével. Vásárolja meg! Ne csak azért, mert most még el sem tudja képzelni, hogy mennyire megkeserítheti az életét, amikor majd a jelenlegi kis, gyéren látogatott faviskó helyére háromszintes családház épül, hanem mert minél kevesebb ház épül települé-

írta:
Kádár Viktor

jönnek létre, hogy ingatlanokat vásároljanak lakóhelyük környékén, csupán azért, hogy azokat minél többen, osztatlanul, közösen tulajdonolva, örökre megakadályozzák azok beépíthetőségét.

De egyelőre beérném egy olyan precedenst teremtetni Kúria-döntéssel is, amely megálljt parancsolna helyi ingatlanpiacunk káros gyakorlatainak. Az olyan szituációkra gondolok, mint amilyen a szőlőhegyen zajlik évek óta, ahol egyes tulajok a tervezett – vagy már véghez is vitt – szabályszerűsége árázzák be oly módon, hogy területükre (jobb esetben csak gondolatban) családházakat építenek prэшházaknak álcázva, majd ennek jegyében árulják ki a szőlőhegyet építési telek árban; majd amint az önkormányzat kilátásba helyezi a fenti gyakorlat – HÉSZ módosítással történő – megakadályozását, úgy „vagyonai értékű jogok” elvesztését milliós perekkel igyekeznek kompenzálni.

Ennek így vagy úgy véget kellene vetni, mert enélkül szép lassan füstbe megy majd minden olyan próbálkozás, amely azt célozza – amit a Weindorfer Dorfwein szőlőművelő egyesület címkéjére is tűzött –, hogy a falu falu, a szőlő pedig szőlő maradjon.

Nemzeti park magánkézben

Közlegelőből TSZ-terület, majd kárpótlási telekből Natura 2000 „magánlegelő”

Sajnos a Nemzeti Park kifejezés nem azt jelenti, hogy ezek a területek feltétlenül állami, vagy önkormányzati tulajdonban lennének. Bár első hallásra az átlagembert némileg sokkolja a tény, mégis igaz: a Teve-szikla is magánkézben van.

Az USA-ban 1864-ben helyeztek először állami védelem alá egy területet. Az Abraham Lincoln által aláírt törvény a kaliforniai Yosemite Valley-t és a Mariposa Grove-ot egyúttal állami tulajdonba is helyezte, létrehozva ezzel a Yosemite Nemzeti Parkot. Rá 8 évvel pedig ugyanígy hozták létre Maci Laci lakhelyét, a Yellowstone Nemzeti Parkot. Itthon majdnem száz évvel később jött létre elsőként a Hortobágyi Nemzeti Park, amelyet 1973. január 1-jén alapítottak. A nemzeti park a Természetvédelmi Világszövetség meghatározása szerint olyan terület, amelynek ökológiai egységessége megőrzendő a jelen és a jövő generációi számára; amely megvéendő mindenfajta mezőgazdasági és ipari hasznosítástól; és amelyen lehetőség nyílik tudományos, oktatási és szabadidős tevékenységek végzésére is.

Pilisborosjenő természetvédelmi terület a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (DINPI) látja el, amely hazánk tíz nemzeti-park-igazgatóságának egyike, ún. közszolgáltató központi költségvetési szerv. Elnevezését, székhelyét és működési területét jogszabály, a 347/2006. Kormányrendelet szabályozza. Noha állami vagyontárgyak vonatkozásában vagyongazdálkodási feladatot is ellát, a nemzeti park igazgatóságok elsődleges feladata területek védetté nyilvánítása; magas természeti értékű területek, ökológiai hálózatok kijelölése; védett és fokozottan védett természeti területek, pl. Natura 2000 területek kezelése. Ha már itt tartunk, sajnos utóbbi besorolás sem jelenti azt, hogy „szent” területen járnánk, ez csupán az Európai Unió madár- és élőhelyvédelmi irányelvei alapján kijelölt területek elnevezése.

A most körbekerített Várvölgy emberemlékezet óta közlegelőként funkcionált, míg nem a szocializmus alatt TSZ-területté nem vált. Solti András 2004-ben vásárolta meg több mint egy tucat tulajdonostól, akik a rendszerváltás után kárpótlásként jutottak ott területhez, hasznosítani azonban az addigra erősen cserjeszedett egykori legelőket a kilencvenes években már nem igen tudták (addigra egyébként is drasztikusan visszaesett az állattartás), inkább csak a terhet látták benne. Így boldogan adták át a területet Solti Andrásnak, aki jelentős summát fizetve érte gyerekkori álmát szeretne volna itt megvalósítani: tanyai környezetben háztáji állattartást folytatni. A területet azonban éppen a vásárlást megelőző hónapokban sorolták Natura 2000-es területté, a legutóbbi HÉSZ-módosítás sze-

rint pedig jelenleg nulla százalékos beépíthetőséggel rendelkezik, így legfeljebb szárnycsok (pajták) hozhatók létre rajta, miközben erősen védendő, értékes ősgyep alakult ki a felszínen, amelyet éppen a közelmúltban elvégzett cserjeirtással is igyekeznek támogatni. Az egykori legelő tehát Solti András által éppen most készül visszakapni eredeti funkcióját, azonban lényegesen mérsékelt formában, mivel a DINPI olyannyira félti az értékes ősgyepet a lovaktól, hogy noha a lovas-fennsíknál jóval kiterjedtebb területről beszélünk, az ottani lóállomány mindössze töredékét, 9 lovat engedélyezett ott legeltetni. Ha tehát nagyon sarkítani szeretnénk, akkor e 9 ló nyugodt legelészése miatt zárta most el tulajdonosa a területét az ott kirándulni vágyók elől, egyébként teljesen jogszerű módon.

Arról, hogy a Teve-szikla és környéke tulajdonosai jelenleg miként hasznosítják földjüket, a következő lapszámunkban olvashatnak majd.

Kádár Viktor

Tanya a főváros határában?

Vélemény

A mikor először megláttam a kényszerű kerítést a Várvölgyben, úgy éreztem magam, mint akit pofon vágta. Talán mások is érzik úgy a Várvölgygel kapcsolatban, hogy ez az övük. Különösen elfogadhatja az embert ez az érzés, amikor sikerül megtalálni azt az egyre ritkuló pillanatot, mikor nem jár senki más arra, és éppen nem tölti be a völgyet egy crossmotor robaja. Akkor érezheti úgy az ember, hogy ez a táj az övé – anélkül, hogy be szeretné keríteni magának. Az első indulat azóta némiképp szelídült, belekerült a mérleg másik serpenyőjébe is néhány érv: mégiscsak magánterületről van szó, a tulajdonos által tervezett legeltetés megfékezheti az áthatolhatatlan rekettűs terjedését. Néhány helyen már látszik a tisztítás pozitív hatása – kedvesebb, szellősebb terület jön létre – ahogy valaki találóan megjegyezte: tiszta Tabán.

Mégsem tudok felhőtlenül örülni ennek, ahogy sokan mások sem. Sokakat ért meglepetésként, hogy ez a terület, ami Pilisborosjenőnek talán a legdrágább kincse, a főváros közvetlen közelében, a falutól néhány perc sétára egy vadregényes, eldugott és érintetlennek tűnő völgy

Ha valaki magányos és zavartalan területet keres, akkor a fővárostól távolabb lenne érdemes körülnézni.

magánkézben van. Kérdés, hogy ez helyes-e, de úgyis mindegy, hiszen így van. Talán nem hiányozna sok ahhoz, hogy a tulajdonosi szemléletű gazdálkodás és a pihenni vágyók érdekei ne ütközzenek. Sok helyen találkozunk olyan megoldással, hogy az út két oldala le van zárva, de az

úton lehet menni – akár létrás átkeleléssel –, ez szerintem itt is biztosítható lehetne. Ha tovább terjed a magánterületek és utak kerítéssel való lezárásának divatja, akkor hamarosan ugyancsak meg kell nézni, hogy hol lehet még szabadon sétálni. A kálvária fölötti terület magánterület;

írta:
Ácz Ferenc

és a Solti András által készült riportfilm alapján nekem az az érzésem, hogy nem csak a gazdálkodás és az állattartás biztosítása motiválja a terület lezárását. Ő többször elmondta, hogy végső célja a völgybe való költözés, és zavaróan sok ember jár erre. Szerintem ilyen fajta álmok megvalósítására a Várvölgy nem igazán megfelelő. Ha valaki magányos és zavartalan területet keres, akkor a fővárostól távolabb lenne érdemes körülnézni. Úgy vélem, Solti András alapvetően nyitott és természetszerető ember. Bízom benne, hogy ki fog formálni egy, a számára és a völgyben kirándulók számára egyaránt megfelelő megoldás.

Ebéd helyett szőlőhegyet

Interjú Fial Ferencel, aki visszahozta a szőlőfürtöket a hegyoldalba

A szőlőhegyhez közel fekvő ház földszintes, a tájba simulva várja látogatóit. Nagyon érdekes ház, feltűnően más. A nappaliban hagyomány és nyugalom, két szép öblös fotel, gyönyörű régi vitrines szekrény, mint később kiderül, az étkezővel együtt családi örökség. Itt beszélgettünk a kezdetekről, pilisborosjenői kötődéséről, családjáról és a faluért végzett munkájáról Fial Ferencel, a falu új díszpolgárával és feleségével, Saroltával.

Bevallom, nem értek a szőlőhöz, borértőnek sem mondanám magam, de lenyűgöz a szőlőtőkék látványa. Azon túl, hogy nagyon romantikus, minden napszakban és évszakban más és más arcát mutatja, látom mögötte azt a rengeteg munkát, amitől olyan szép lesz, és olyan finom borokat ad az asztalra.

ZSR: Mielőtt a szőlőhegy újjászülésétől beszélnénk, mesélne magáról, családjáról?

Nagykállóban születtem és nevelkedtem, mert édesapám ott kapott állást, agrármérnökként gazdatiszt volt az ottani uradalomban (a harmincas éveket írjuk, ekkor még létezett az uradalmi rendszer – szerk.). Édesapám nyomdokait követve én is kertészmérnök lettem, a Kertészeti Egyetemen végeztem. Nagy öröömre három gyermekünk közül kettő szintén agrármérnöki képesítést szerzett. Legidősebb lányunk, Sarolta agrármérnök, de rendőr-nagyként dolgozik, három gyermeke és három unokája van. Gabriella lányunk pedagógus, itt sem esett messze az alma a fájától, ő két unokával örvendeztetett meg minket. Sajnos a válság idején Norvégiában talált munkát, ők ott élnek. Péter fiunk pedig agrármérnök környezetgazdálkodási szakon, két gyermek édesapja. Fogadott fiunk Temesi Csaba, aki középiskolás koráig nálunk élt, és amikor ide költöztünk, ő is jött utánunk a családjával.

ZSR: Hogyan történt, hogy Pilisborosjenőn ismét szőlő terem?

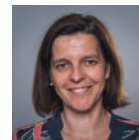
1958-tól dolgoztam a termelés-

ben, először az Állami Gazdaságban, majd a hetvenes évektől a Pilisvölgye TSZ-ben. Én felügyeltem hat település – Solymár, Pilisvörösvár, Piliscsaba, Pilisszentiván, Üröm és

Pilisborosjenő – teljes növénytermesztéssel, állattenyésztéssel és erdészettel kapcsolatos tevékenységét. Így folyamatosan jártam a környéket. Ekkor még Pomázon

fotó: Kádár Viktor

írta:
Máté Krisztina
ujstag@2097.hu

laktunk, és volt egy rossz szokásom, még ma is megvan, hogy napközben nem nagyon ettem, így az ebédszüneteimben a szolgálati terepjármval is a tájat jártam. Kiültem a pilisborosjenői hegyoldalba tizenkettő körül és egyig gyönyörködtem a kilátásban, így egy nap felfedeztem az elgazosodott területen gyümölcsfák, szőlőfajták maradványait. Gondoltam, ennek utánanézek. Találtam olyan írásos emléket, hogy az 1200-as években itt szőlőt termeltek, akkoriban királyi birtok volt. Aztán ugye, a filoxérajárvány a 19. század végén kipusztította a szőlőt.

ZSR: Azóta nem volt itt szőlőtermesztés? Engem ez nagyon meglep, azt gondoltam, a huszadik század elején újratelepítették a svábok.

A huszadik században nem telepítették újra itt Pilisborosjenőn a szőlőt, ezért voltam nagyon lelkes, hogy „benépesítem” újra a hegyoldalt. A nyolcvanas években nem lehetett szántóföldet vásárolni, viszont lehetőség nyílt arra, hogy a szövetkezetek bérbe adjanak 3000 m² területet. Arra gondoltam, hátha ezt a lehetőséget itt meg lehetne valósítani. Elkezdtem hát magam köré lelkes csapatot verbuválni. Nem volt könnyű, eleinte a helyiek közül Szimeth Tihamér és Czigány Ferenc, Ürömből Huszti Gábor vállalkozott, aztán lettünk összesen huszonketten és 1983-ban elindult a chardonnay, kékfankos és merlot fajták telepítése. Ezerfürtűt is ültettünk a szőlőművelési tanszék vezetőjének tiszteletére, aki ezt a fajta nemeseztette. Tőkének persze nem volt, és ahhoz, hogy szőlőtőkének legyen, az OTP-től kaptunk kölcsönt 25 évre. A 22 fővel megalakult hegyközségnek Czigány Ferenc, az iskola igazgatója lett az elnöke, a szakmai vezetője pedig én lettem. Az első szüretre 1986-ban került sor, sokan kedvet kaptak és egyre gyarapodott a megművelt szőlőterület.

ZSR: Mondhatjuk akkor, hogy Önnek köszönhető a szőlőhegy újjászülése? (Felesége, Sarolta, aki időközben szintén csatlakozott hozzánk, buzgón bólogat, Feri bácsi szerényen sorolja, ki nélkül nem lett volna megvalósítható a „projekt”)

Elhanyagolt, teraszokra szabdalt terület volt ott. Nagy munka volt, majd egy évig tornáztunk rajta (ezt

a kifejezést használja, ami igazán jó képet fest a folyamatról), telepítünk vagy sem. Szerencsére sikerült, és már az első év után bővíteni kellett a területet. Minden szempontból szerencsés volt, hogy ekkor már olyannal foglalkozhattam, amit szeretek. Hiszen nem csak a szőlőhegy született újjá, hanem én is. 1982-ben ugyanis a Pilisvölgye TSZ és a Rozmaring TSZ egyesültek, és nekem útilaput kötöttek a talpamra. Czigány Ferenc ekkor hívott az iskolába tanítani. Úgyhogy fogtam magam és a gödöllői Agrártudományi Egyetem tanárképző intézetében középiskolai tanári képeztést szereztem. Így tanítottam a pilisborosjenői gyerekeket biológiára, bent a városban pedig egy technikumban biológiát és technikát oktattam. (Mindezt olyan „elment a legkisebb fű szerencsét próbálni” mentalitással

ZSR: Meséljen nekünk egy kicsit a tanításról! Egykori tanítványait kérdezve fantasztikus tanár lehetett!

Czigány Ferenc volt a példaképem, csupa szív, csupa lélek ember volt, sokat segített abban, hogyan álljak a gyerekekhez. Én ezt szó szerint leutánoztam. Szerencsések vagyunk, hogy nászok is lettünk, hiszen Gabriella lányunk az ő Péter fiának a felesége lett. Visszatérve az iskolára: szerettem a gyerekeket és arra törekedtem, hogy gyakorlatiasabb, szemléltetőbb módon tanítsam meg nekik az anyagot, úgy, hogy élvezzék az órát. Ehhez a humor is nagyban hozzájárult. Kényes témánál, amikor a nemek különbségéről kellett beszélni, és feltételezhető lett volna a kínos csend, apró trükköt vettem be. Megkérdeztem tőlük, mi a különbség a férfi és

És a régmúlt időkben

Feri bácsit a saját iskolai, gyerekkori élményeiről kérdezem, hiszen onnan is táplálkozhat egy későbbi tanár.

FF: Nekem megadatott, hogy nagyon jó tanáraim és jó képességeim voltak. Persze nem lehettem kitűnő, ezért énekből négyest kaptam, mivel osztályidegenek voltunk (ún. x-esek), mivel édesapám a főszolgabíró intézője volt. Ezért mikor jöttek a nagyobb ünnepek, össze kellett csomagolnia a holmiját és bevonulni a rendőrség fogdájaiba, hogy ne tudjon lázadni. Úgyhogy április 4-én és november 7-én mindig börtönben ült. Középiskolába úgy jutottam be (mivel első körben nem mehettem középiskolába), hogy az igazgató szólt, hogy amint egy gyerek 'kihullik', annak a helyére mehetek. Akkor már darabra ment, már nem nézték, kiből áll az osztály. Egyetemen viszont kitoltam velük, mert ott kitűnő lettem.

ZSR: Milyenek voltak a pilisborosjenői évek a rendszerváltás idején?

A tanítást nagyon szerettem, műveltük a szőlőt is, és a kilencvenes évek elején, amikor a tsz feloszlott és volt vagyonjegy, vettem tíz tehene. Akkoriban még nem volt állandó lakos arrafelé, úgyhogy ott állagoltak a kert végében. Naponta 180 liter tejet adtunk a falunak. Volt olyan időszak is, hogy csináltunk tejtermékeket is. A tehéntrágyát pedig hasznosítottuk a szőlőben. Minden visszavezet a szőlőhöz.

ZSR: Akkor hány embernek volt tehene a faluban?

Senkinek nem volt tehene, pedig a sváb időkben 1200 tehén élt a faluban. Rendszerváltás után jelentkeztem az önkormányzatnál, hogy szívesen segítsek a földek újratelepítésében. Nevettünk is akkoriban a feleségemmel, mert írták egyszer a lapban, hogy 'visszajöttek a földek'. Hát a földek nem jöttek vissza, ők végig itt maradtak. Szerettem volna, ha együtt művelhettük volna a földeket, de sajnos süket fülekre találtam. Aztán 1996-ban, a szív-műtetem után, azt gondoltam, mindennek vége. Egy év betegállomány következett, eladtam a szőlőt is, a teheneket is.

Még mielőtt azt gondolnánk, hogy Feri bácsi munka nélkül maradt, gyorsan elmesélem, hogy korántsem: szerencsére felépült a szív-műtét után, pedagógiai szaktanácsadóként dolgozott a két falu közötti Pedagógiai Továbbképző Intézetben és vásárolt szőlőt Tokajban, ez volt a másik nagy álma. Az itteni szőlőben is mindig besegített, de az ingázás Tokaj és Pilisborosjenő között is megmaradt, 1998-tól 2014-ig tartott.

A szőlőhegy látványa engem minden napszakban jóleső érzéssel tölt el, most még inkább, hogy tudom, kinek köszönheti a falu, hogy határában ismét szőlőművelés zajlik. Mostani lakhelyük közvetlen az alatt a hely alatt található, ahol Feri bácsi először talált szőlőtökeket. Feleségével ide várják hét unokájukat, három dédunokájukat és három gyermeküket, napközben a kert szépül, estefelé a naplementében gyönyörködnek. Most már rájuk fér a pihenés is.

A 22 fővel megalakult hegyközségnek Czigány Ferenc, az iskola igazgatója lett az elnöke, a szakmai vezetője pedig én lettem.

meséli el, miközben jó, ha tudatosítjuk magunkban, hogy mindezt 42 évesen, három, illetve négy gyermekes apaként tette.)

Dél előtt az iskolában

1988-ban aztán Pomázról ide költöztek, Selmeczi László (aki szintén tagja volt a hegyközségnek) javasolta nekik a Vincellér utcai telket, ami eredetileg Lórán Lenke néni telke volt, a szomszédban Lakatos Menyhért lakott.

a nő között, persze mindenki kuncozott. 'Apádnak hányas lába van?' – kérdeztem. 'Hát 44-es' és Anyukádnak – '37-es'. 'Na, látod, a lábuk közt van a különbség.' Innen már tovább tudtunk menni. Amikor Aggteleken kirándultunk, a buszon mondogatták egymásnak, hogy majd milyen jól buliznak éjszaka. Miskolcon, a tavasbarlangba is elvittem őket, jól elfáradtak. Éjfélkor már mindenki aludt, én meg cukkoltam őket, hogy mi a helyzet a bulival.

XADO

MOTORLAJOK ÉS ADALÉKOK
MINDEN GÉPKOCSIHOZ

WWW.XADO.HU

GÉNDIAGNOSZTIKA

**30 napos komplex meddőségi kivizsgálás
Az összes vizsgálat egy helyen**

Kivizsgálás több szakorvos
összehangolt munkájával 1 hónap alatt
Modern genetikai vizsgálatok,
tapasztalt szakemberek

**Istenhegyi
Géndiagnosztika
Meddőségi
Centrum**

Bejelentkezés:
+36 1 580 8600

gendiagnosztika.hu

ÓBUDÁNTÚL INGATLANIRODA

INGATLANKÖZVETÍTÉS

2097 PILISBOROSJENŐ, TEMPLOM ÚT 2.
(SZÁM ALATTI 150 ÉVES KÖHÁZBAN)

+36-30-696-66-96

WWW.PILISBOROSJENOI.HU
WWW.UROMI.HU WWW.OBUDANTUL.HU

Aktív civilek faluszerte

írta:
Gedeon Tímea
ujtag@2097.hu

A 2097 Csoport Egyesület tavaszi projektjei

Illegális hulladék eltakarítása, jazz fesztivál szervezése, parkosítás és még sok hasonló izgalmas önkéntes szerveződésről számolunk be, így a tavasz kezdetén.

Sittkupacok felszámolva

A 2097 Egyesület pályázatot nyert a „Tisztítsuk meg az országot!” elnevezésű kiíráson, így 2.109.000 forintot használhatunk fel a falu takarítására. A programot már megkezdtek március 20-án a Malomdűlő és a Téglagyár közötti kb. 500 méteres szakasz tisztításával, ahol 25 helyi önkéntessel 20 köbméter szemetet sikerült összeszedni az út mentén illegális személerakó helyekről. Az önkormányzat kamerákat fog biztosítani annak érdekében, hogy a tisztaság meg is maradjon. (A kamerák azóta ki is kerültek – a szerk.)

Egy korábbi patakisztítás fotó: Kádár Viktor

Patakisztítás

Az egyik legnagyobb feladat, amely talán a legtöbb falubelinek szívügye, a patak megtisztítása. Ebben a programban, most a falu belső részén, a játszótér bejáratától induló – Mózer-árokknak nevezett – patakmeder 130 méteres szakaszát tisztítjuk meg. A feladat nem egyszerű, a sok éve gyűlt szemetet itt a növényzet is benőtte már; a fákat és a bozótot vissza kell vágni, meg kell ritkítani, a zöldhulladékot el kell szállítani.

De tudjuk, hogy ahol egyszer szemet volt, ott lesz is szemet, ezért célunk, hogy ennek megelőzésére izgalmas kalandösvényt alakítsunk ki ezen a területen. Ezáltal jól megközelíthetővé és átláthatóvá válik majd a hely, így a szemetelni vágyók sem kívánnak majd újabb adagokat elhelyezni itt.

Elhagyott épület a Lucfenyő téren

Harmadik helyszínünk a Lucfenyő téren (Ezüst-hegyi út és Tölgyfa utca sarka) található elhagyott épület és kertje. Ezt az épületet valamikor illegálisan emelték, most üresen áll, tele szeméttel.

Az akció után az önkormányzat lelakatolja az épületet, amíg sorsa nem rendeződik.

Jazzfeszt – remélhetőleg

A lassan hagyománnyá váló B52 Jazzfeszt zenei rendezvényünket idén harmadik alkalommal rendezzük meg. Az első két fesztivál, 2018-ban és 2019-ben, nagyon jó fogadtatásra talált, több száz helybéli látogatott ki a félnapos rendezvényre a Mandelbrot pékség udvarára. A vendéglátást eddig is és idén is a helyi termékekre alapozva szervezzük. A szervezésben jelentős számú önkéntes segítségére számítunk. 2020-ban a rendezvényt el kellett halasztani a pandémia miatt. Idén remélhetőleg meg tudjuk tartani a fesztivált, amelynek tervezett időpontja 2021. június 5. Amennyiben a járványhelyzet miatt halasztani kell, akkor szeptemberre tesszük át a rendezvényt. A fellépőkkel már tavaly megállapodtunk, rájuk idén is számítunk.

Az „Éles sarok” parkosítása

A 2097 Csoport Egyesület újabb közterületet szépít meg, újít fel; a Szent Donát utca, Rózsá utca és a Szőlő utca találkozásánál lévő háromszög terecskét. Jelenleg ott tartunk, hogy elkészültek a végleges tervek a támfalra, a lépcsőre és a szegélyre. A kivitelezőket még keressük. A növényültetési terv is elkészült, és már sokan jelentkeztek a Facebookon, hogy növényekkel, pénzzel, munkával vagy egyéb módon támogatnák a megvalósulást. Az önkormányzattal közös padkihelyezési program keretében ide is kerül majd egy vagy két pad. A növények ültetésében, tereprendezésben számíthatunk a lelkes önkéntesekre!

Jelentkezni a 2097.hu weblapon lehet.

Párbeszéd a parkolásról

Segítettünk összegyűjteni az Önkormányzat számára a Facebookon, illetve a falubeli levelező listákon a parkolási probléma témakörében fellelhető lakossági véleményeket, ötleteket, megoldási javaslatokat. A cél az, hogy a falu lakosságának véleménye és elképzelései figyelembevételével születessen meg a mindennapjainkat meghatározó döntések. Reméljük, hogy ezek az ötletek és javaslatok is hozzájárulhatnak, hogy a témában a lehető legjobb megoldás születessen.

f Új házirend a Falufórumon

A 2097 Csoport Egyesület egyik fontos, folyamatos tevékenysége a 2097 Falufórum Facebook csoport működtetése és moderálása. Nagy örömünkre szolgál, hogy a fórum egyre nagyobb népszerűségnek örvend, tagjainak száma napról napra növekszik, jelenleg 2500 fő, akik igen aktívak. Sokat jelent számunkra, hogy a 2097 Falufórum révén lehetőségünk nyílik közügyeinkről az online térben is beszélgetni, ami a pandémia alatt különösen nagy szerepet kapott mindennapjainkban. Fontosnak tartjuk megjegyezni azonban, hogy a hét fős, önkéntesekből álló moderátorcsapat munka és család mellett, szabadidejében végzi a csoport felügyeletét. Úgy látjuk, a tagok megértik, hogy ilyen nagy létszámú csoport csak úgy működtethető sikeresen, ha a tagok számára is fontos a mindenkor Házirend betartása. Mivel a Facebook nemrég bejelentette, hogy a közeljövőben módosítani fogja a nyílt és zárt körű csoportokra vonatkozó szabályozását, így egyesületünknek is alkalmazkodnia kell az új helyzethez: a 2097 Falufórum Házirendje is módosulni fog. Úgy véljük, hogy átgondolt, a korábbi tapasztalatok alapján szükségesnek vélt változtatásokat hajtunk végre, amely változások hozzájárulnak ahhoz, hogy a szabályzatunk jobban megfeleljen az immár 2500 feletti taglétszámú csoportunk igényeinek. Az egyik legfontosabb változás lesz, hogy a 2097 Falufórum a jelenlegi nyílt csoportról zárt csoporttá kénytelen alakulni.

Kérjük, kísérjék figyelemmel a változásokat, és a moderátor csapat nevében is köszönjük az együttműködést és a megértést!

ANGOL MŰVÉSZETI ALKOTÓTÁBOR GYEREKEKNEK

június 21-25. és július 5-9.

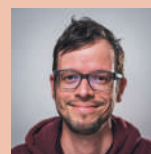
Magabiztosságot, sikerélményt és önbizalmat szereznek az idegen nyelvek használatában alkotó foglalkozásokon keresztül. Nemezelés, agyagozás, decoupage, gyöngylűzés, varrás, batikolás, újrahasznosítás... és sok-sok játék, itt Pülsborosjenőn.

Telefon: 06-30-922-6639
E-mail: norapocok@gmail.com

Szelávi: falubeli fesztivál

Interjú a Szelávi! fesztivál szervezőivel

Virág Zsóka fesztiváligazgatót és lányát, Szendrei Virág Zsófia projektmenedzsert a 2021. június 18-a és 20-a közé tervezett programokról kérdeztük.

■ készítette:
Kádár Viktor
kadarvikt@2097.hu

ZSR: Meséljete magatokról, kérlek! Kik vagytok és hogyan jutottatok el egy borosjenői fesztivál szervezéséig?

Virág Zsóka: Hosszú ideje foglalkozom már kulturális események, fesztiválok szervezésével, ez a család település pedig több mint harminc éve az otthonunk. Korábban már több helyi kezdeményezés létrehozásában is részt vettem, például a Várjátékok szervezésében is. A saját, családi vállalkozásunknak is kezdetektől fogva Pilisborosjenő a székhelye. Lányommal, Zsófiával együtt (aki egyébként a Fesztiváloroda másik ügyvezetője) egy ideje már érett bennünk az a gondolat, hogy miért is ne köthetnénk össze a hivatásunkat és Pilisborosjenő iránti szeretetünket. Egy természetközeli, családbarát, életigenlő fesztivált képzelünk el művészettel, zenével, helyi termékekkel és kézműves vásárral, hiszen ez a mi specialitásunk.

ZSR: Milyenek az eddigi visszajelzések, hogyan fogadják a pilisborosjenőiek a tervezett fesztivált?

VZS: Személy szerint eddig javarészt pozitív visszajelzéseket kaptam az itt élőktől. Többen lelkesen említették, hogy végre történik a faluban valami! Ez persze túlzás, hiszen itt mindig van mozgolódás, sok értékes kezdeményezés létezik Borosjenőn. Emiatt is repesett a szívem a boldogságtól, hogy ilyen örömmel fogadták a fesztiválunkat.

Szendrei Virág Zsófia: A Facebookon emellett persze érkezett néhány kétkedő hozzászólás és megjegyzés is, ami teljesen érthető egy új rendezvény esetében. Igyekszünk minden kérdésre választ adni. Szeretnénk eloszlatni a Szelávi kapcsán felmerülő kételyeket, hiszen a helyiek meglátásai, az itt élők véleménye fontos a számunkra. Mindenképp hozzáadni szeretnénk Borosjenő kialakult értékeihez.

ZSR: Milyen műfajú előadókra számíthatunk? Lesznek helyi fellépők is?

VZS: Számunkra nagyon fontos, hogy minőségi kulturális élményt kaphassanak a rendezvényeink látogatói. Így elsősorban élőzenei koncertekkel, kortárs zenével és irodalommal, valamint szerzői es-

tekkel és gyermekprogramokkal is készülünk a fesztiválra. Emellett természetesen lesznek helyi fellépőink is, akiknek a sorát idővel még tovább tervezzük bővíteni. Fellép többek között Harcsa Veronika és Gyémánt Bálint duója, a GreCSÓKOLLár, valamint a Müller Péter Sziámi AndFriends, de lesz Barabás Lőrinc Live Act és Beck Zoli szerzői est is. Emellett Pilisborosjenőre érkezik a Swing á la Django Horányi Julival kiegészülve és Szeder saját triója, továbbá Szirtes Edina Mókus is. A gyerekek nagy örömeire velünk lesz Farkasházi Réka és a Tintanyúl, valamint Rutkai Bori Bandája is. A zárókoncertet pedig a Csaknekedkislány tánczeneke adja. A helyi fellépők között említhetjük a Rézeleje Fanfárosokat, az Ég Alatti 5 zenekart, de Gordon Teodóra és Bánki Lénárd duója, valamint Riba Gery és a Bekvart is ott lesz a fesztiválon, ahogyan meghívtuk Németh Juci és G. Szabó Hunor duóját is.

ZSR: Mennyi a maximális létszám? Hány jegyet terveztek eladni?

VZS: Fontos, hogy elsősorban a helyieket szólítsuk meg a fesztivállal. Az Önkormányzattal folytatott együttműködésünknek is ez az egyik legfontosabb alap-

keben elővételes bérletakciókat hoztunk létre, kifejezetten borosjenőiek számára. Május elsejéig kizárólag helyiek vásárolhatnak bérleteket elővételben.

ZSR: Mivel a levendulaszüret is akkor zajlik majd, várható, hogy soha nem tapasztalt tömeg érkezik falunkba azon a hétvégén. Hol fognak parkolni az ide látogatók, mostanában megnyitott parkolóban, vagy a fesztiválnak lesz külön parkolója?

Fontos, hogy elsősorban a helyieket szólítsuk meg a fesztivállal. Május elsejéig kizárólag helyiek vásárolhatnak bérleteket elővételben.

köve. A fesztiválterület (a levendulással szíven szemben, a Teve-szíkla irányában), adottságaiból fakadóan több ezer embert is be tudna fogadni. Mi viszont a fokozatosság hívei vagyunk, és nem szeretnénk a falut sem túlságosan megterhelni, főként egy ilyen évben, mint amilyen az idei.

VZS: Első körben, az Önkormányzattal közösen, napi ezer főben határoztuk meg a résztvevők számát. Elképzelésünk szerint ennek nagy részét – akár kétharmadát – helyi lakosok teszik majd ki. Ennek érde-

VZS: A fesztivál június 18-án indul, ami valóban a levendulaszüret egyik várható hétvégéje. Ezt persze még befolyásolhatja az időjárás is. Ha a helyiek élnek az elővételes lehetőségekkel, akkor napi szinten legfeljebb pár száz fő látogatóval számolhatunk, akiknek parkolóra és útbaigazításra lesz szüksége. Ezzel kapcsolatban folyamatosan egyeztetünk az Önkormányzat és a polgárőrség munkatársaival is, hogy megfelelő parkolási lehetőséget tudjunk biztosítani, valamint be tudjuk tartatni a

forgalmi rendet a faluban. A falun kívülről érkező közönség számára pontosan kommunikáljuk majd, hogy lehetőség szerint tömegközlekedéssel vagy akár biciklivel érkezzenek.

ZSR: Lesznek-e kifejezetten a forgalomirányítást segítő munkatársaitok, akik ügyelnek a helyi közlekedési rend betartására?

SZVZS: Ahogy Édesanyám is mondta, a helyi közlekedési rend betartására mindenképp szeretnénk ügyelni. Ebben nem csupán a polgárőrség segítségére támaszkodunk majd, hanem együttműködünk a rendőrséggel is, valamint saját biztonságtechnikai szakembereink is jelen lesznek a fesztivál mindhárom napján.

ZSR: Hány óráig tartanak majd a zenés programok? A közel lakóknak kell-e majd kompromisszumot keresniük a pihenésüket illetően, vagy úgy tervezitek, hogy a hangtechnika megfelelő beállításával mellett erre nem lesz szükség?

SZVZS: A Szelávi programjai pénteken este tizenegyig, szombaton éjfélig tartanak majd. Ezzel kapcsolatban fontos elmondani, hogy minden zajvédelmi intézkedést be fogunk tartani a rendezvény ideje alatt. A rendezvényt biztosító és lebonyolító hangtechnikai cég szakemberei pedig már előzetesen is felmérték a helyszínt, s úgy készítették el a színpadrajzot, hogy a zenei programok ne a falu irányába szóljanak. Természetesen azon a hétvégén biztosan érzékelhető lesz a faluban, hogy nem messze egy rendezvény zajlik, azonban nem kell nagymértékű zajszenyezésre számítani. Már csak a programok összetételéből adódóan sem: ahogy látható, ez nem egy elektronikus zenei fesztivál, ahol maximális hangerőn szól majd a basszus.

VZS: Kulturált, összművészeti szórakozást szeretnénk biztosítani a helyi és az ide érkező családoknak és megmutatni, hogy egy akusztikus zenei koncert, vagy épp egy kortárs szerzői est is éppúgy lehet érdekes és értékes, izgalmas kikapcsolódás. Szeretnénk mindenkit arra biztatni, hogy jöjjön el. Ígérem, nem bánják meg!

Ifi Klub – Veletek, Nektek

Az alakulás elmúlt egy éve

A koronavírus-járvány sok mindent visszavet, de lehetőséget ad az alapos és hosszas előkészületre. Ez a helyzet az alakuló Ifi Klubbal is. A háttérben aktív és folyamatos munka zajlik, hogy a nyitást követően mihamarabb beindulhasson az élet a klubhelyiségben és, hogy a jövőben minél több program szerveződjön a helyi fiatalok számára.

Írta és fotózta:
Molnár Margit
ujsg@2097.hu

2019 végén megfogalmazódott az – az egyébként kimondva-kimondatlanul is jelen lévő – igény, hogy a fiataloknak is teremtenünk kellene szórakozási lehetőséget, programokat itt a faluban, helyben. A tervezésbe több ember is bekapcsolódott, és 2020 elején megtörtént az első találkozó az érdeklődő, szervezést is vállaló, aktív részvételre elszánt emberekkel. Erre az összejövetelre eljöttek a több évvel ezelőtt működő JövőJenő Alapítványban tevékenykedő tagok is, hogy megosszák velünk tapasztalataikat, mi működött, mire volt szükség, mire nem, és mik voltak a buktatók, amik miatt végül befejeződött az alapítványban folyó munka. Nagyon hasznosnak bizonyult a beszélgetés, körvonalazódni látszott, hogy a fiataloknak – a nekik szóló programokon kívül – leginkább egy fizikai helyre van szükségük, amit a magukénak tudhatnak, amely szervezett és spontán találkozók helyszíne lehet, vagyis szükség van egy klubhelyiségre is.

A január végi találkozót követően több megbeszélés is történt, immár azok között, akik önkéntes munkával, aktívan szeretnének részt venni egy pilisborosjenői ifjúsági klub létrehozásában és működtetésében. Ezeken a találkozókön kialakultak a működés főbb irányvonalai. Így többek között például az is, hogy milyen jó volna, ha a fiatalok maguk is szervezőnek lépnének elő, ha megvalósítanák saját ötleteiket, amihez mi, felnőttek csak segítséget nyújtanánk. Természetesen a fiatalok igényeinek maximális szem előtt tartása mellett időnként mi is beszállnánk a programok megálmodásába, hiszen rengeteg ötletünk van, de alapvetően a fiatalság kezdeményezéseire, önállóságára alapoznánk. Az Ifi Klubba az általános iskola felső tagozatától a középiskola végéig, a fiatal felnőttkor kezdetéig várnánk mindenkit. Nyáron klubhelyiséget is kaptunk a leendő Faluházban, amit – ha ez lehetségessé válik – szeretnénk a fiatalokkal közösen kialakítani. Érkeztek bútorfelajánlások, berendezési tárgyak, és az Önkormányzat is felajánlotta a segítségét.

Sajnos a 2020 tavaszától kialakult járványügyi helyzet az Ifi Klub szervezésére is rányomta bélye-

Bármikor le lehessen menni, amikor csak kedvünk van. Nagy terem legyen, hogy sokan beférjünk.

gét, a terveink megvalósítása a háttér-munkálatokban merült ki. Ősszel terveztünk egy megnyitó eseményt, ahol a fiatalok igényeit is szeretnénk volna felmérni, de ennek megtartása a koronavírus terjedését meggátolni célzó szigorú intézkedések közepette – még ha szabadtéri programról volt is szó – aggályossá vált. Végül nem vállaltuk a kockázatot és elhalasztottuk a megnyitót biztonságosabb időkre. Ugyanakkor pont a járványügyi helyzet, az iskolák zárva tartása, a nagyon behatárolt szocializációs lehetőségek miatt láttuk, éreztük, hogy talán minden eddiginél nagyobb szükség lenne a fiataloknak valamilyen megmozdulásra.

Ezzel a kettős érzéssel egy újabb találkozón eldöntöttük, hogy mindenképp biztosítanunk kell

egy eseményt, egy találkozási lehetőséget a fiatalok számára, és számháborút hirdettünk február végére. Számmunkra is meglepő és szívemengető volt a program sikere. Körülbelül 40 ifi jött el játszani az egri vár makettjéhez, és érezte jól magát. A visszajelzések alapján nagyon vártak már valamilyen eseményre, ami csak nekik szól, megerősítettek minket abban, hogy valóban szükség van egy klubra.

Azóta sajnos a járvány újabb fokozatba kapcsol, ami minket is visszavet, de szeretnénk minél előbb folytatni, amit elkezdtünk. A szerep köröket illetően Bozsódi Bori és én vállaltuk a Klub működtetésével járó feladatokat, a többi lelkes önkéntes pedig a programok szervezésében, lebonyolításában, a klubhelyiséggel kapcsolatos feladatokban vállalnak szerepet. Reméljük, hogy a klub beindulását követően egyre többen szállnak majd be a munkába. Szívesen fogadjuk további lelkes önkéntes segítők jelentkezését, ahogy már eddig is többen csatlakoztak hozzánk. Elérhetőek vagyunk a Facebookon: Ifi Klub PBJ, vagy e-mailen: ifiklubjeno@gmail.com

A Zsákfalvi Riporter – az Ifi Klub előkészítési munkáit segítő – megkérdezte néhány falubeli fiatal, hogy milyennek is

Horkol? Van megoldás NightLase® lézeres horkolásgátló terápia

Műtét nélkül, gyorsan, fájdalommentesen
szünteti meg a horkolást, 3x30 perces kezelés

horkolasgatlal-centrum.hu

Bejelentkezés: +36 30 480 2455

képzeld el egy ilyen klubhelyiséget, és milyen programokon vennének részt szívesen.

A klubban legyen szőnyeg, esetleg kanapé párnákkal vagy babzsákfotelek. Egy könyvsarok vagy társaszekrény nagyon otthonossá tenné a helyet. Díszítésnek lehetnének fénysorok, színváltós LED csík a plafonon. Nagyon jó lenne, ha mi festhetnénk ki a helyet, és ha lenne egy olyan fal, amit mindenki aláír, aki ott járt, vagy ha táblafestéssel festenénk le és azon tudnánk üzeni egymásnak vagy rajzolni. Zenehallgatási és telefontöltési lehetőség mindenképpen legyen. Örömlénk, ha lenne darts, csocsó, ping-pong, biliárd vagy Just Dance videójáték. Lehetne egy játékosági asztal, és közösen döntenénk el, hogy az összegyűlt pénzt mire költjük, például egy új dologra a teremben, vagy játékos célra a faluban.

Rendezhetnénk közös filmnézést vetítővel vagy anélkül. Számháborún szívesen részt vennénk a jövőben is,

de szervezhetnénk biciklitúrát, éjszakai kirándulást stb. Tarthatnánk olvasókört, ahová egy idő után írókat is meghívhatnánk. Kézműves foglalkozásokon is szívesen részt vennénk, ahol tanulhatnánk pl. hennázást, szappankészítést, gyertyaöntést stb. Jó volna, ha bármikor mehetnénk, amikor ráérünk. Ez leginkább hétvégén és hétköznap délután lenne. És inkább társaságban mennénk mint egyedül. (Luca, Panna, Luca, Petra – 14 évesek)

Bármikor le lehessen menni, amikor csak kedvünk van. Jó lenne szeparálni a korosztályokat napokra vagy páros-páratlan napokra bontva, pl. hétfőn az 5-6. osztályosok, kedden a 7-8. osztályosok, szerdán a gimisek. Legyen sok társasjáték. Lehetne szakoktatás és egyéb szervezett program is, de csak heti vagy havi egyszer. Számháborúnak, biciklitúrának, sorversenyeknek, focikupáknak örömlénk. (Zalán – 14 éves)

Nagy terem legyen, hogy sokan beférjünk. Jó lenne, ha mi díszíthetnénk, festhetnénk, graffitizhetnénk. Babzsákfotelekkel, kanapékkal, asztalokkal nagyon otthonos lenne.

Pingpongasztalnak, darts táblának, ifiknek szóló könyveknek, esetleg néhány számítógépnek örömlénk. A wifit és telefontöltő-állomást elengedhetetlennek tartjuk. Egy bluetooth-os hangfal, amire bárki rácsatlakozhat, nagyon menő lenne.

Örömmel használnánk kézműves dolgokat, ha rendelkezésre állna, akár workshopokon is részt vennénk. Moziszeket, pingpongbajnokságot, otlatvós estét, kvízesteket, sütő-főző

tanfolyamokat képzelünk még el egy menő ifiklubban. Külön programokat tudnánk elképzelni a felsős és külön a középiskolás korosztálynak, átjárási lehetőséggel. Nem szívesen mennénk el, ha túl gyerekes lenne, ha nem lenne kontroll alatt az ott lévők viselkedése, de azért túl sok szabályt sem szeretnénk. A társaság a lényeg, ha az jó, akkor minden mindegy!

(Emily és Helen – 13 és 11 évesek)

Sok embert összekovácsolna a klub, barátkeresésre is jó lenne. Mindig legyen nyitva, hogy bármikor be lehessen menni. Kuckós hely legyen kanapékkal, ahol nyugodtan el lehet lenni. Lehetne pingpong, darts, biliárd. Heti egy szervezett program elég lenne, pl. társasjátékozás, pingpongversen, mozi popcornnal, disco, táncoktatás, beszélgetések, szociális munka, tulajdonképpen bármi jó lenne, amit közösen lehet csinálni.

(Nimród – 12 éves)

Sportos rendezvényeknek örömlénk, meg ha esetleg lenne táncház, néptánc. Kellene egy olyan platform, amin keresztül idejében elér hozzánk az információ, hogy a programot be tudjuk szervezni az életünkbe.

(Dalma – 17 éves)

Neked is lennének ötleteid? Oszd meg velünk, hogy az Ifi Klub valóban olyan lehessen, amilyennek te is szeretnéd. Írj nekünk az ifiklubjeno@gmail.com e-mail címre, vagy keress minket a Facebookon: Ifi Klub PBJ.

Kis Kevelő
SÖRÖZŐ
Pilisborosjenő Templom utca 3.
**NAPI MENÜ,
FRISSENSÜLTEK**
Igény szerint hétvégére is
veszünk fel rendelést
0626-369-252
Ingyenes kiszállítás Üröm és
Pilisborosjenő területén!

NAPFORGÓ
Berkiné Fehér Éva
Gyógytornász-fizioterapeuta,
Schroth-, Dorn gerincterapeuta,
FDM manualterapeuta, trigger és
tenderpont terapeuta
Egészségmergőző kezelések,
mágnesterápia, fiziko- és lézertérápia,
gerinc- és manuálterápia, rehabilitáció,
tanácsadás, Bach virágterápia,
trigger-, tenderpont- és fasciaterápia,
tartásjavítás, csoportos órák gyerekek
és felnőttek számára,
craniosacralis lazítások
és online szolgáltatások
www.napforgo-gyogy-torna.hu
+36-20/228-5560

Symbiose
Finom ételek, természetesen!
adalékmentes, természetes ételek
helyi és környékbeli, valamint
oszlák minőségi alapanyagokból
f Symbiose – finom ételek
Pilisborosjenő
jelenleg elvitelre,
vagy házhozszállítással:
06-30-448-09-33
06-30-540-89-48
symbiosefood@gmail.com

Kertészet a kertek alatt

Fekete Éva kertész portréja

Aki virágokkal díszíti portáját, valószínűleg már találkozott Fekete Évával. A Lovarda utcai kertészet immár 35 éve látja el pompás növényekkel a környéken élőket.

Fekete Éva 1955-ben született Pilisborosjenőn, az akkor még Szabadság utcának nevezett, mai Kántor utcában. Kertészeti diplomáját 1978-ban szerezte, és a mai napig megszakítás nélkül a szakmában dolgozik, virágok között.

Ahogy belépek a házba, az ablakpárkányokon, a beüvegezett teraszon mindenhol csírázó növények, erősödő palánták állnak. Nem csak itt, a pincében kialakított csírázókamrában is. Ahogy eljön a tavasz, Éva lázasan tervezi a szezont. Csinálja, amíg egészsége engedi – mondja –, hiszen szereti. Pedig, ahogy mesél a kezdeti évekről, azon gondolkodom, hogy annyi idő, amennyit ebbe a munkába tesz, tán nem is létezik. Mégis, sem ez, sem a megannyi kezdeti nehézség sem törte meg lelkesedését.

A Lovarda utcai kertészetet 1986-ban indította. A telek egésze kukoricás volt. Éva ekkor Budapesten élt és a nagybani virágpiacon dolgozott teljes állásban. Az első évben Hollandiából vásárolt tízezer íriszhagymát. A fólia felállításához személyi kölcsönt vett fel, a sátor fűtését egy olajkazánnal oldotta meg. Mindent előkészített, hogy a jelentős befektetés meghozza gyümölcsét – akkoriban ugyanis a hazánkba érkező virágimport csekély volt, a belföldi vágott virág piac sokkal nagyobb jelentőséggel bírt. Az álomán olyan gyönyörűen beállt,

hogy csodájára jártak. Amikor azonban eljött az ideje, a virágok nem nyíltak ki. Hiába a hibátlan kelés, hiába a jó minőségű tőzegtalaj, a kifejlett bimbók csak nem nyíltak. Így indult egy teljes vegetációnyi veszteséggel a vállalkozás. A következő tavaszon

még keresztirányban felállított fóliának nem volt jó a tájolása, az őszi időszakban nem kapott elég fényt. Így a sátrat elforgatta, s mivel volt neki hely, felállított egy második fóliát is. Liliom, tulipán, frézia, krizantém vágott virágra fókuszált, amit munkahelyén, a

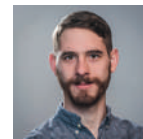
fotó: Antonovits Bence

”Örömmel készül az új szezonzra, és neveli szebbnél szebb virágait mindnyájunk örömére

holland liliomhagymát kapott grátisz, ami remekül sikerült, és megadta a folytatáshoz szükséges lendületet. Amikor azonban az őszi liliom potyogni kezdett, fény derült a kudarc okára. Az akkor

virágpiacon értékesíteni is tudott. Még ezekben az években is előfordult azonban, hogy egy állománya a leálló fűtés miatt elfagyott, vagy az atka vitte el. Tavaly is odalett az összes muskátlija egyetlen éjszaka alatt. A fóliákban kezdettől fogva nagy segítséget nyújtott édesapja, később két lánya is.

A Lovarda utcai házat 1990-ben kezdte el építeni. Ebben az évben túl azon, hogy gyermekeit egyedül nevelte, főállásban dolgozott a virágpiacon, két fóliában termelt

írta:
Antonovits Bence
ujtag@2097.hu

Pilisborosjenőn, még Szigetszentmiklóson laskagomba termesztésbe is kezdett. Napjait a hajnaltól estig tartó munka jellemezte.

1995-től már nem tudta fűteni a fóliákat, egyúttal egyre erősödött a holland import, ezért felhagyott a tulipánnal. Innentől tavasszal az egynyári palántákra, ősszel a krizantémra, árvácskára helyezte a hangsúlyt. Idővel megjelentek a zöldségpalánták is kínálatában, azonban mindig a virágok domináltak. Ami a szezonzban megmaradt, azt szétosztotta a helyieknek, hadd szépüljön Pilisborosjenő.

Ma körülbelül kétharmad részben cserepes virágot, egyharmad részben zöldségpalántát állít elő. A termelés volumene csökkent, mára ismét csak egy fóliában termel. Ez is bőséges munkát jelent minden napra. Unokái mellett néha úgy érzi, nincs is elég ideje a virágokra. Visszatérő, főleg helyi vevőkre igényeit szolgálja ki: részben a rendelések alapján, részben a bevált növényekből állítja össze tavasszal az adott évi vászárteket. A tavalyi évben soha nem látott keresletet tapasztalt a zöldségpalánták iránt. Ezer paradicsompalántát nevelt, de nem volt elég. A vásárlók szájról szájra adják Éva kertészetének híret. Ő pedig örömmel készül az új szezonzra, és neveli szebbnél szebb virágait mindnyájunk örömére.

Fekete Éva kertészete

Pilisborosjenő, Lovarda u. 6.

Nyitva:

a kora tavaszi időszakban hétvégén 10:00-16:00-ig
április 26-tól minden hétköznap 17:00-19:00-ig,
és szombaton 10:00-17:00-ig
+36 20 293 7377

Impresszum ISSN 2676-8577

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Wittmann Imre
Lapszerkesztők: Kádár Viktor, Viszkocsil Veronika
Rovatvezetők: Gedeon Tímea, Lévy Ákos
Tördelés, címlap montázs: Kádár Viktor
Terjesztési koordinátor: Marton Ferenc

ujtag@2097.hu 2097.hu/zsakfalvi

Korrekter: Karoczkai Zsófia, Nevelős Zoltán
Nyomda: B32 Nyomda Kft. Felelős vezető: Deák Kinga
Munkatársak: Antonovits Bence, Bozsódi Borbála,
Erdélyi Ferenc, Hoffmann Rita, Kiss Györgyi,
Köles Gabriella, Máté Krisztina, Medvecki Réka,
Molnár Margit, Morris Nóra, Nevelős Zoltán,
Varsányi Zsuzsa, Zádor István

Facebook: 2097 Falufórum

Kérjük, ha teheti, támogassa lapunkat. Banki átutalást a 2097 Csoport Egyesület nevére, a 73612102-10212408 számlaszámra tud küldeni „Zsakfalvi” közleménnyel. A 2097.hu/zsakfalvi oldalon található úrlapon keresztül bankkártyával is tud támogatást küldeni. Köszönjük!

Gratulálunk, Zsuzsa!

Szerzőtársunk, Varsányi Zsuzsa, a Magyar Rádió élő legendája életműdíjat kapott

Írta:
Vizskocsil
Veronika
vizskocsil.veronika@
2097.hu

A hét éves kisfiamnak van egy kedvenc háza Pilisborosjenőn. Borostyánnal befutott, vadregényes kerttel körülvett. Sokszor elsétáltunk mellette. Tavaly ősszel egy nap azt mondtam neki, hogy elviszem abba a házba. Ott lakik Varsányi Zsuzsa. Először bepalacsintáztunk (ő sütötte), majd gatyába ráztunk egy Zsákfalvi Riporterbe szánt cikket (ő fogalmazott így), miközben a fiam Forma 1-et nézett a tévében (ő nézte, amikor mi odaértünk). Távozáskor a kezembe nyomta a 2018-ban megjelent RádiJóztam című könyvét, és azzal „fenyegetett meg”, hogy nem fogom tudni letenni. Igaza lett. Elmondása szerint mindössze pár nap alatt írta meg. Másnap megkérdeztem a fiamat, kitalálja-e, hogy mit írt nekem e-mailben Zsuzsa a találkozásunkat követően. Gondolkodás nélkül rávágt: „szeretne velem újra találkozni”. És valóban. Azóta is azon gondolkodom, hogyan alakulhat ki ilyen gyorsan, ilyen mély szimpátia két ember között, akiket több évtizednyi korkülönbség választ el egymástól. Persze sejtéseim azért vannak.

És, hogy miért is írom ezt le? Mert szeretném, ha a kedves Olvasó nem csak egy szimpla hírt olvasna arról, hogy Varsányi Zsuzsa micsoda elismerésben részesült egy hónappal ezelőtt, a Magyar Sajtó napján. Hanem kapna egy kis ízelítőt magából Zsuzsából. Aki 80 éves kora ellenére is vidám és humoros, érdeklődő és tájékozott, aktív és... még sorolhatnám, de ha túlzásba esem, nem fogja jóváhagyni ennek a kis szösszenetnek a megjelenését. (És itt most egy mosolygós fej

fotó: Kádár Viktor

következne. Azért nem emoji-t írok, mert utálja az angol szavakat a magyar szövegekben.) Remélem, hogy a sorok között átsejlik, hogy nemcsak a szakmájában, de emberként is különleges személyiség ő. Örülök, hogy ismerhetem. Ha rögtön a lényeggel akartam volna kezdeni, valahogy így hangzott volna:

Varsányi Zsuzsa, falunk lakója, a Zsákfalvi Riporter cikkírója, a Kézfogó Galéria kitalálója és szervezője, a 2097 Csoport Egyesület önkéntese ez év márciusában megkapta a Magyar Újságírók Országos Szövetségének Aranytoll Életműdíját. Zsuzsa a magyar rádiózás történetének egyik legnagyobb élő alakja. Pályafutását Miskolcon kezdte, majd Budapesten fejezte be. Zenei műsorokat vezetett és interjúkat készített a Magyar Rádióban, és nagyon sokat tett azért, hogy a magyar és külföldi zenei életet, irányzatokat és zenészeket megismertesse a hallgatókkal. Neve hamar fogalommmá vált, és egyszerre élvezte a hallgatók és a kollégák szeretetét és tiszteletét. Zsuzsa a kezdetektől a Zsákfalvi Riporter cikkírói közösségének tagja. Tudjuk, hogy ha ő ír valamiről, akkor az meg lesz írva, efelől senkinek semmi kétsége. És itt persze nem a határidőről beszélek, hanem a stílusról. Hihetetlen profizmussal keveri a személyes hangvételt a tények közlésével. Mi imádjuk olvasni, reméljük Önök is. És bízunk benne, hogy még sokáig élvezhetjük egyedi hangvételű riportjait. Örülünk, hogy ismerhetünk, örülünk, hogy közénk tartozol. A díhoz pedig szívből gratulálunk, Zsuzsa!

Ha nagyon sok munkája van az embernek, az előbb-utóbb felőrli. De ha már nincs mit tennie, az megöli...

Köszönöm, hogy befogadtatok!

Szeretek élni.

Zsuzsa

Mandelbrot
PÉKSÉG

PILISBOROSJENŐ, BUDAI ÚT 52.

KOVÁSZOS KENYEREK,
MINŐSÉGI ALAPANYAGOKBÓL
KÉSZÜLT PÉKSÜTEMÉNYEK.
HELYI KÉZMŰVES TERMÉKEK. KÁVÉ

INGATLANT VENNE, ELADNA? SEGÍTEK!

- Kitűnő ügyvédi háttér, kedvező díjakkal
- Szakmailag profi, összetartó csapat
- Ügyfélközpontú szemlélet
- Díjmentes hitelügyintézés
- Ingatlanértékbecslés

SPEKTRUM
ingatlaniroda

Révész Ildikó
+36 70 777 6339

revesz.ildiko@spektrumingatlaniroda.hu

www.spektrumingatlaniroda.hu

[spektrumingatlaniroda](https://www.facebook.com/spektrumingatlaniroda)

GYORSSZERVÍZ AKCIÓ!

15% KEDVEZMÉNY
az anyagból és a munkadíjból
pilisborosjenői lakcímkártyával!
(A kedvezmény motorolajra nem vonatkozik.)

GUMI-PROFI

+36 1 430 6767
1037 Budapest,
Csillaghegyi út 22.
www.gumiprofi.hu

SZOLGÁLTATÁSAINK:

- esedékes revíziók, karbantartások
- fék, futómű javítás
- átvizsgálás, akkumulátor ellenőrzés
- műszaki vizsgára való felkészítés

A Jági-tó körül

Pilisszentiván határában egy kellemes sétát és változatos tájélményeket kínáló tanösvényen tölthetünk el két laza órát.

írta és fotózta:
Nevelős Zoltán
ujtag@2097.hu

Azt sem érdektelen megnézni, a második szomszédunkban hogyan alakul a hétfégi parkolási mizéria mostanság, a Jági tanösvény azonban saját jogán is bőven nyújt annyi, amiért érdemes felkeresni. Van benne tó, fából épült völgyhíd, kőbánya, forrás, gémeskút és rommező, búcsúnak pedig egy színes képkő.

rosjenő közelében is látunk, hanem azok miatt a félig befalazott üregek miatt, amelyeket a sziklák alá vájtak. Újabb pár perc után egy gát tetejére visz fel egy lépcső, mögötte csillog a Jági-tó. Tábla tájékoztat az élővilágáról és a történetéről. Az 1930-as években pisztrángtenyésztés céljából három tavat duzzasztottak fel az itt folyó Vadász-réti-patakból, de a következő években a környező hegyekben felpörgött szénbányászat megváltoztatta a felszín alatti vizek folyását, és a patak elapadt. Ma már csak a legalsó tó van meg, azt is kizárólag csapadék táplálja. A meder felszínre került széle ma homokos tópartként kínál romantikus hangulatot.

A kiszáradt patakmedret

delmi kerítéshez jutunk, annak átjáróján át kell továbbmenni, így érünk a Hársas-erdőbe, hársfák közé, más

mokhoz, amelyek egy rómaiak előtti település maradványai; épületek körvonalai, amelyek alig emelked-

aculatú erdő ez, mint az eddigiek. A Hársas-forrás vize ma már nem tör a felszínre, de a környező fák gyökereit talán még táplálja. Itt a tanösvény kettéágazik, balra visz az új útvonal, de vigyázni kell, mert a régi útvonal jelzése is kint maradt. Az új út vezet az utóbbi évtizedben felfedezett ro-

nek ki a talajból, de különlegességük miatt feltétlen érdemesek egy pillantásra, a felfedezésük története is érdekes, újabb példa arra, amatőr régészek milyen meglepő felfedezésekre képesek – lásd Trója.

A Piliscsabára menő régi utat a csordakút mellett érjük el, ezen a földúton, amely ma jelzett kerékpáros útvonal, érzük el az utolsó állomást, a képkövet, amelyből Szentivánon több is van: út mellé emelt kőoszlop, rajta vallásos tartalmú, színes képpel, ez itt Szent Györgyöt ábrázolja.

Nemsokára újra lesz alkalmunk felkapaszkodni a Vadász-rétre egy utolsó körbe pillantásra, aztán már vissza is érünk a sportpályához. A séta hossza 3,5 kilométer, eltűnődve, meg-megállva két órát is el lehet tölteni vele. Kisbabákkal, nagymamákkal kényelmesen végigjárható, de baráti beszélgetések mellé, vagy párkapcsolati csapatépítésre is bátran ajánlható – karakteresen valami más, mint amit itthon megszoktunk.

” Beszélgetések mellé, vagy párkapcsolati csapatépítésre is bátran ajánlható – karakteresen valami más, mint amit itthon megszoktunk

A pilisszentiváni sportpályától indul a tanösvény, amelynek jelzése fehér alapon zöld levél – a kislevelű hárs levele. Eljuthatunk ide a 830-as busszal, meg persze autóval is; a sportpálya parkolója előtt egy sokkal nagyobb szükségparkolót is megnyitottak az út bal oldalán. A tanösvény egy darabon a piros sáv jelzéssel együtt halad, az majd egy idő után a Nagy-Szénás csúcsa felé fog eltérni.

Az első állomás mindjárt néhány lépésnyire balra következik, egy felhagyott kőfejtő, amely számunkra nem a dolomit és a homokkő rétegei miatt lesz érdekes, mert olyat Pilisbo-

követi az út, majd egy fából ácsolt völgyhídon át is kelünk rajta. Ez után majd valamikor érdemes lesz kitérőt tennünk a jelzett útról jobbra letérve annak a dombnak a tetejére, amelyet a tanösvény körbejár. Ez a Vadász-rét, régi nevén Jági-rét (igen, a német Jäger=vadász szó a kulcs), amely noha szelíd domborulat, mégis a terület legmagasabb pontjaként itt találunk kilátópontot ezen a túrán: körben látni a hegyeket a Nagy-Szénástól a Nagy-Kévélyig, és innen láthatjuk a nem messze emelkedő Ördög-torony sziklát.

Visszatérve az ösvényre vadvé-

Bodzával a vírus ellen

írta:
Kiss Györgyi
ujzag@2097.hu

A bodza számos gyógyszerben megtalálható, vírusellenes gyógynövényként jelenleg világszerte az egyik leggyakrabban használt gyógyító növény. Jótékony hatása különösen hasznos napjainkban, mivel a bodza abban segíti a vírusnak kitett szervezetet, hogy antitesteket termeljen.

Talán a ma leírt sorok kicsit szokatlanok lesznek tőlem. Nem a témaválasztást tekintve, inkább a módszert, ahogyan feldolgozom. Szeretem a gyógynövényeket a múltból, a hagyomány oldaláról megközelíteni, ez alkalommal azonban nem így teszek. Ugyanis a téma erősen kapcsolódik a COVID-19 járványhoz, melynek ismert története alig több, mint egy éves. Ezért most a tudományhoz fordulok. Természetesen sem terjedelmében, sem igényességében nem tudományos kutatást tárok az olvasó elé, csak kiemelek néhány olyan tapasztalatot, amely tudományosan bizonyítottá vált az elmúlt évben (vagy támaszkodik előző évek kutatására).

Mivel a korábbi évekből nem csak számos egyedi kutatás, de metaanalízisek (ez több kutatás közös eredményét jelenti) is bizonyították, hogy a bodza kiválóan alkalmazható megfázásos és influenzás tünetgyűttesek kezelésében, ezért megkezdtek a vizsgálatát a Covidal kapcsolatban is.

A virágok és a bogyók flavonoidokat tartalmaznak, amelyekről kiderült, hogy számos biokémiai és farmakológiai hatással rendelkeznek, beleértve az antioxidáns és immunológiai tulajdonságokat. A bodza képes károsítani a vírus felszínét,

ami így képtelen kapcsolatra lépni a humán sejtekkel, és ezáltal a szaporodásuk gátolt. A bogyóban van egy különleges anyag, a kvercetin, amely elősegíti a vírusok elpusztítását vagy hatástalanítását, és csökkenti a vírus által kiváltott kóros sejtes folyamatokat.

A bodzának egy másik hatásmechanizmusa támogatja a szervezetben különböző citokinek termelését. Sokat hallottuk manapság ezt a szót, ezek olyan fehérjemolekulák, melyek az immunsejtek közötti információátadást szolgálják, ezek

szükségesek ahhoz, hogy a szervezet egy vírustámadás esetén megfelelő immunválaszt tudjon adni. A másik, még többet emlegetett szó a citokinvihar. Ez utóbbi a szervezet koordinálatlan, túlfokozott immunválasza, amely végzetes következményekkel járhat. Azoknál a betegeknél, akiknél

a tünetek megjelenésekor kezdtek a bodzát adagolni, hatékony volt a védekezés, viszont ez a túlzott reakció nem alakult ki.

Ezek a tulajdonságok a klinikai vizsgálatokkal együtt azt sugallják, hogy a bodza hasznos lehet

a vírusos légúti megbetegedések időtartamának csökkentésében és tüneteinek enyhítésében. Mindezek mellett mégis megjegyzendő, hogy elővigyázatossági okokból ne fogyassza a bodzát az, aki súlyos Covid állapotba kerül, illetve akinek autoimmun betegsége van.

Hamarosan nyílnak a virágok, amelyekből finom teát készíthetünk forrázattal. Itt pedig egy gyógyító szirup receptje olvasható:

Hozzávalók:

3 és fél csésze víz, másfél csésze friss vagy fagyasztott bodzabogyó (csak sötét, szinte fekete szemek használhatók), 2 teáskanál reszelt gyömbér, 1 teáskanál fahéj, 1/2 teáskanál őrölt szegfűszeg, 1 csésze méz

Elkészítés:

Öntsük a vizet egy közepes méretű fazékba, majd adjuk hozzá a bodzát, a gyömbért, a fahéjat és a szegfűszeget. Forraljuk fel, fedjük le, és pároljuk kb. 45 percre, szükség szerint kicsit tovább, amíg a folyadék csaknem felére csökken. Vegyük le a tűzről, és hagyjuk kihűlni, amíg elég hűvös nem lesz ahhoz, hogy kezelhető legyen. Kannál segítségével pépesítsük a bogyókat, szűrjük le, majd ha kihűlt, adjuk hozzá a mézet. Hűtőszekrényben tárolandó, naponta egy kanállal fogyasszunk belőle 5-2-es ciklusban. Ez azt jelenti, hogy 5 nap szedést követően 2 nap pihenőt hagyunk.

TRUNK

ÉPÍTŐANYAG KERESKEDÉS

+36-26-336-066
+36-30-934-2838
+36-30-581-4960

WWW.TRUNKEPITOANYAG.HU

SÓDER HOMOK CEMENT
MÉSZ ZSALUKÓ TÉGLA
HŐSZIGETELŐ RENDSZEREK
GÉPI FÖLDMUNKA
HULLADÉK ÁTVÉTEL
KONTÉNER RENDELÉS
TERMŐFÖLD KISZÁLLÍTÁSSAL
KALODÁS TŰZIFA

Maxi klíma

HŰTŐ-FŰTŐ GÉPEK

Értékesítés, telepítés,
karbantartás, villanszerelés

+36 70 / 600-90-24
maxiklima2000@gmail.com
Bukta Nándor

pilisborosjenői

B52 jazz

tervezett dátum:

2021. június 5.

(A járvány miatt
még változhat)

pilisborosjenő, budai út 52.

tervezett program:

balina gyula jazz történetei
tomor barnabás trió
borbély-dresch quartet

// helyi kézműves italok és ételek

// gyermekprogramok

// sakk szimultán gara anitával

Mandellrot
PÉKSÉG

Pilisborosjenő
Önkormányzata

• FLUART •
INNOVATIVE VACCINES LTD.

MAGYARORSZÁG
PBJ 2097
TE IS ITT LAKSZ • NEKED SEM MINDEGY